

Meerjarenplan
2024-2027

NATUURLIJK VOORUIT

Het Zeeuwse
Landschap

Inhoud

Voorwoord	3
Missie & Visie	4
Doelen	6
1. Beschermen en ontwikkelen van robuuste natuur	8
2. Behoud en ontwikkeling van karakteristieke landschappen	10
3. Ons cultuurhistorisch gebouwd erfgoed toekomstbestendig maken	12
4. Stem geven aan natuur, landschap en erfgoed	14
5. Vergroten van verbinding van mensen met natuur, landschap en erfgoed	16
Doelen interne organisatie	18

VOORWOORD

De komende vier jaar zetten we vol energie in op het beschermen en verder ontwikkelen van natuur, landschap en erfgoed van onze mooie provincie Zeeland. We zetten het beleid van de afgelopen 88 jaar krachtig voort.

De successen van de laatste jaren, waaronder bijvoorbeeld de aankoop en het beheer van Waterdunen, smaken naar meer. Onze missie voeren we graag samen met zo veel mogelijk mensen en organisaties uit. Hoe we dat gaan doen, vertellen we in dit Meerjarenbeleidsplan 2024-2027. Doe je ook mee?

ROB VAN WESTRIENEN
Directeur-bestuurder

MISSIE & VISIE

Onze missie:

Wij beschermen
Zeeuwse natuur,
landschap en
het daarmee
verbonden
erfgoed voor
nu en voor de
generaties
na ons.

Onze visie:

Waar geloven
wij in?

Natuur heeft een grote intrinsieke waarde: het is het fundament van het leven op aarde. Een natuurlijke omgeving zorgt voor een duurzaam bestaan voor ons nu én voor de generaties na ons. Wij geloven in een Zeeland waar het belang van natuur, landschap en erfgoed onderkend wordt. Onze drijfveer is om een gezond, veerkrachtig en biodivers Zeeland door te geven aan onze (klein)kinderen. Waar landschap en erfgoed bijdragen aan een herkenbare streekidentiteit. En waarin mens en natuur goed samengaan en elkaar versterken.

Hoe maken wij het
verschil?

In Zeeland beschermen, beheren en ontwikkelen we de natuur, het landschap en het daaraan verbonden erfgoed in onze terreinen én daarbuiten. Op verschillende manieren zorgen we voor breed maatschappelijk en politiek draagvlak voor ons gedachtegoed en geven zo een stem aan wat zich niet kan verweren.

Waarin excelleren
wij?

We zijn specialisten in ons vak, geworteld in de regio, betrokken en gedreven. Onze expertise ligt op het vlak van natuur, landschap en erfgoed, in het bijzonder bij beheer, educatie, communicatie en handhaving. Wij gebruiken onze kennis, ervaring en netwerk voor concrete acties die leiden tot het langdurig behoud van natuur, landschap en erfgoed in Zeeland.

Onze doelen:

1. Beschermen en ontwikkelen van robuuste natuur
2. Behoud en ontwikkeling van karakteristieke landschappen
3. Ons cultuur-historisch gebouwd erfgoed toekomst-bestendig maken
4. Stem geven aan natuur, landschap en erfgoed
5. Vergroten van verbinding van mensen met natuur, landschap en erfgoed

1 BESCHERMEN EN ONTWIKKELEN VAN ROBUUSTE NATUUR

Robuuste natuur die veerkrachtig is en bestand tegen klimatologische en maatschappelijke ontwikkelingen is cruciaal. Onze ambitie is om natuurgebieden te vergroten, te verbinden en in te richten, zodat het ecosysteem zich kan ontwikkelen. Daartoe willen we 200 hectare aankopen, vooral binnen Natuurnetwerk Zeeland. De natuurkwaliteit versterken we door de ruim 10.000 hectare goed te laten beheren door onze medewerkers. Als we kansen zien voor typische flora en fauna doen we daar graag een stap extra voor. We streven naar natuurinclusieve overgangszones in samenhang met landbouw en recreatie. Het Topgebied Burghsluis bouwen we verder uit met agrarische partners.

In 2024 herijken we onze strategie voor natuuraankopen en bepalen we de inrichting van nieuwe natuurgebieden. Rondon Oranjezon, Kop van Schouwen en Grenspark Groot Saeftinghe

participeren we de komende jaren in gebiedsprocessen. Waarbij ons doel is om natuurkerngebieden te versterken en overgangszones te ontwikkelen met ruimte voor natuurinclusieve landbouw en recreatiemogelijkheden. In 2024 herdefiniëren we het Programma Natuur & Landbouw en wat onze rol hierin Zeeland breed is. Hieruit komen een aantal (meerjaren)projecten voort.

Onze huidige zesjaarscyclus voor kwaliteitstoetsen en beheerplannen wordt gecontinueerd. De verbeteropgaven die we hieruit afleiden, bijvoorbeeld op het gebied van natuur (beheer), erfgoed en communicatie worden opgevolgd. Dit doen we deels in de daaropvolgende afdelingsjaarplannen en deels via losse projecten. Ons doel is dat 85 procent van de getoetste gebieden in het betreffende jaar 'groen' scoren.

2 BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN KARAKTERISTIEKE LANDSCHAPPEN

Streekkeigen Zeeuwse landschapstypen en -elementen, zoals krekens, dijken, moereningen en meidoornhagen, zorgen voor een gezonde biodiversiteit, zijn het 'groene erfgoed' en vormen mede de identiteit van Zeeland. Hierop zetten we expliciet in bij (her) inrichtingsplannen. Door kennis en bewustzijn wordt het landschap meer verankerd in onze beheerplannen. Wij haken aan bij het Aanvalsplan Landschap door streekkeigen voorbeelden te ontwikkelen in samenwerking met Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ). Met als doel de groenblauwe dooradering in het Zeeuwse landschap met twee procent te laten groeien.

De kennis binnen onze organisatie over groen erfgoed en landschap zal verder verbreed en verdiept worden door het volgen van een interne opleidingsmodule

'Landschap van Zeeland' die in 2025 samen met SLZ ontwikkeld wordt. Ieder beheerplan dat volgens de meerjaren-cyclus behandeld wordt, krijgt een uitgebreidere component met betrekking tot groen erfgoed/landschap. Per jaar worden tenminste drie verbeteropgaven uit de beheerplannen gerealiseerd, ofwel in het reguliere beheer, ofwel via op te zetten projecten.

In 2024 maken we met SLZ een samenwerkingsplan dat we in de jaren erna gaan uitvoeren. De twee streekkeigen voorbeeldgebieden die we als Het Zeeuwse Landschap gaan ontwikkelen, zijn Groede en De Poel / Hoeve Van der Meulen. Vanaf 2026 verkennen we samenwerkingen met andere potentiële partners om de langere-termijndoelen voor groenblauwe dooradering te realiseren.

3 ONS CULTUURHISTORISCH GEBOUWD ERFGOED TOEKOMSTBESTENDIG MAKEN

Wij hebben diverse cultuurhistorische objecten in eigendom en beheer, zoals boerderijen, landhuizen en schuren. Gebouwd erfgoed vraagt veel financiële middelen: voor onderhoud en renovatie op kortere termijn én duurzaam beheer in de komende decennia. We willen versnellen in het toekomstbestendig maken en houden van ons erfgoed. Dat doen we in vier projecten waarin erfgoed wordt gerenoveerd en herbestemd met het oog op duurzame exploitatie.

In 2024 stellen we een kwaliteits-handboek gebouwd erfgoed op, waarin duurzaamheid expliciet wordt meegenomen. Om goed inzicht te krijgen

in de verschillende mogelijkheden van herbestemming en exploitatie, en de daarmee samenhangende eenmalige investeringen en doorlopende financiële verplichtingen, huren we in 2024 externe kennis in op dit specialistische vakgebied. In het gebouwd erfgoedportfolio willen we een sluitende begroting realiseren.

We focussen ons de komende beleidsperiode op de renovatie en/of herbestemming van vier erfgoedobjecten: (ver)bouw van gebouwen en voorterrein Oranjezon (start 2024), renovatie van de woning Veldzicht (start 2025), (her)inrichting van Hof Waterdunen (start 2026) en renovatie van de panden bij de Eendenkooi (2027).

In 2027 herformuleren we ons afwegingskader als vangnet voor nieuwe Zeeuwse erfgoedparels.

4 STEM GEVEN AAN NATUUR, LANDSCHAP EN ERFGOED

Wij zijn dé betrouwbare partner bij de totstandkoming en uitvoering van beleid rond relevante strategische en ruimtelijke thema's. Hierbij maken we bewuste keuzes waar en hoe wij aanhaken. Onze grootste focus voor belangenbehartiging zijn de thema's 'Westerschelde' en 'Landelijk Gebied'.

De Westerschelde is het laatste opengebleven estuarium van de Delta, maar staat sterk onder druk door diverse ruimtelijke ontwikkelingen en vervuiling van het water. Dit gecombineerd met het feit dat we hier veel gebieden beheren, maakt dat we de komende jaren sterk zullen inzetten op het behoud en ontwikkeling van een natuurrijke Westerschelde. Als Het Zeeuwse Landschap komen we ook op voor het (agrarische) landschap. De afgelopen jaren is de biodiversiteit enorm teruggelopen. Daarom hebben we ervoor gekozen om de komende jaren veel aandacht te besteden aan het behoud van het karakteristieke Zeeuwse landschap en in te zetten op verhoging van de biodiversiteit in dat landschap.

Voor beide thema's bepalen we in 2024 de doelen voor de kortere en langere termijn, het gewenste resultaat en de beïnvloedingsstrategieën. Onze inzet op andere thema's en beleidsdossiers prioriteren we de komende beleidsperiode aan de hand van een aantal criteria om gepaste vervolgacties te bepalen. Bij specifieke onderwerpen bepalen we intern onze actuele standpunten en dragen we deze extern uit wanneer dit relevant is.

We investeren in goede ingangen en relaties bij overheden en bestuur – provinciaal, gemeentelijk en het waterschap – en vormen coalities met (maatschappelijke) organisaties, zoals de Zeeuwse Milieufederatie, Vogelbescherming, SLZ en overige terreinbeheerders. In de (netwerk) samenwerking zijn we constructief, en kritisch wanneer nodig.

5 VERGROTEN VAN VERBINDING VAN MENSEN MET NATUUR, LANDSCHAP EN ERFGOED

De waardering voor natuur, landschap en erfgoed van Zeeland is voor Zeeuwen en Zeelandliefhebbers een belangrijke drijfveer om deze ook te willen beschermen. We blijven werken aan dat maatschappelijk draagvlak. Dit doen we door onze gebieden, daar waar mogelijk, gastvrij open te stellen voor recreatie. Kwetsbare gebieden worden daarbij ontzien. We vergroten onze zichtbaarheid en zetten in op vernieuwing van natuurbeleving en -educatie voor jong en oud. Ook ontwikkelen we meer mogelijkheden om ons te steunen als donateur, vrijwilliger of ambassadeur.

We maken gebruik van een brede mix van communicatiekanalen, zoals de website, social media, e-mailmarketing, pr, infoborden in onze terreinen en ons donateursmagazine. We organiseren jaarlijks vele honderden excursies en werken intensief samen met onze natuurlijke partner museum Terra Maris en andere natuurorganisaties in het 'De Zeeuwse Natuur'-verband, zoals SLZ, IVN, Nationaal Park Oosterschelde, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Geopark Schelde Delta.

We organiseren om het jaar een donateursdag en een vrijwilligersdag. De donateursdagen vinden plaats in 2024 en 2026 en de vrijwilligersdagen

in 2025 en 2027. In 2026 vieren we ons 90-jarig bestaan. Jaarlijks haken we aan bij een aantal burgerparticipatie-activiteiten, zoals NLDoet, Natuurwerkdag en schoonmaakacties op het strand. We maken specifieke projectdonaties (crowdfunding) mogelijk en we rollen het vrijwilligersbeleid verder uit.

We vernieuwen ons excursie-aanbod voor verschillende doelgroepen én we ontwikkelen een aantal beleefelementen. Binnen twee jaar wordt het bezoekerscentrum in Saeftinghe van binnen en buiten vernieuwd. In Oranjezon wordt in dezelfde periode het voorterrein en het educatieve infopunt heringericht, het beleefpad richting strand aangepakt en een uitkijktoren teruggeplaatst. In 2026 wordt de expositie in de Eendenkooi opgeknapt en in 2027 wordt een expositie voorzien in de beoogde Panoramatoren bij de Hedwigepolder.

DOELEN INTERNE ORGANISATIE

Naast de externe strategische doelen heeft Het Zeeuwse Landschap ook een tweeledig intern doel. Dat richt zich op het zijn van een financieel gezonde organisatie met daarbij aandacht voor onze medewerkers.

We willen een financieel gezonde organisatie zijn. Dit maakt het immers mogelijk om onze externe doelen te realiseren. We streven naar het veiligstellen van structurele subsidies. Dankzij onze aanpak van planmatig werken in combinatie met periodieke financiële rapportages, die zijn afgestemd op de informatiebehoeften binnen de organisatie, verhogen we de kostenefficiëntie en bereiken we

dus meer met hetzelfde geld. Om meer inkomsten aan te trekken geven we de taak van fondsenwerving verder invulling door de aanstelling van een fondsenwerver. Die gaat vrije middelen binnenhalen met de focus op de particuliere, zakelijke en fondsenmarkt.

Onze medewerkers zijn de basis van ons werk. Zonder hun kennis, kunde en ervaring is ons werk niet mogelijk. We zijn als mensgerichte organisatie een aantrekkelijke werkgever die de medewerkers faciliteert en stimuleert om een zo goed mogelijke bijdrage aan onze doelen te leveren en de daadkracht van de organisatie te vergroten. Dit doen we door het ontwikkelen

van een strategisch personeelsbeleid en invoering van een Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP)-cyclus, met aandacht voor ieders ontwikkeling. Ook hebben we aandacht voor de modernisering van de secundaire arbeidsvoorwaarden.

De wendbaarheid van de interne organisatie willen we vergroten door in multidisciplinaire teams projectmatig te werken, een aantal bedrijfsprocessen en -systemen verder te optimaliseren en te investeren in een flexibele schil van externen om snel tijdelijk te kunnen opschalen.

Het **Zeeuwse**
Landschap

hetzeeuwselandschap.nl

